

Aika: 15.03.2011, klo 13.00-15.30

Paikka: Säätytalo, Sali 3, Snellmaninkatu 9, Helsinki

Läsnä:

Voipio-Pulkki Liisa-Maria, puheenjohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Ahteensuu Marko, jäsen, Turun yliopisto
Hassinen Saara, jäsen, SalWe Oy
Heikkinen Erja, jäsen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Joutsjoki Vesa, varajäsen, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT
Kantor-Aaltonen Carmela, jäsen, Suomen Bioteollisuus ry
Keinänen Jari, varajäsen, sosiaali- ja terveysministeriö
Kivelä Pirkko, varapuheenjohtaja, ympäristöministeriö
Kuitunen Tero, jäsen, työ- ja elinkeinoministeriö
Lammi Mikko, jäsen, Itä-Suomen yliopisto
Mannonen Leena, jäsen, maa- ja metsätalousministeriö
Ristimäki Ari, jäsen, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Ruohonen-Lehto Marja, varajäsen, Suomen ympäristökeskus
Saraneva Timo, varajäsen, Suomen Akatemia
Suojala Leena, jäsen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
Tavast Annakaisa, jäsen, Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Törrönen Anneli, jäsen, sosiaali- ja terveysministeriö

Niemi Karoliina, sihteeri, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
von Ossowski Lotta, sihteeri, Helsingin yliopisto

Neuvottelukunnan jäsenet: <http://www.btnk.fi>

1. Kokouksen avaus

Neuvottelukunnan puheenjohtaja Liisa-Maria Voipio-Pulkki avasi kokouksen klo 13.00.

2. Uuden biotekniikan neuvottelukunnan esittäytyminen

Puheenjohtajisto, sihteeristö sekä läsnä olleet jäsenet ja varajäsenet esittäytyivät.

3. Neuvottelukunnan tehtävät ja käytännön toiminta

Asettamiskirje oli lähetetty kaikille jäsenille ja varajäsenille kokouskutsun yhteydessä. Puheenjohtaja Liisa-Maria Voipio-Pulkki kävi läpi neuvottelukunnan tehtävät, jotka sille on annettu valtioneuvoston asetuksessa geenitekniikasta (928/2004). Neuvottelukunnan olisi tulevan kolmivuotiskauden aikana tarkasteltava kriittisesti sille annettuja tehtäviä sekä asetuksessa sille annettujen tehtävien ajankohtaisuutta. On myös mahdollista, että osaa tehtävistä on tarkoituksenmukaista muuttaa lähitulevaisuudessa.

Jäseniä ja varajäseniä oli pyydetty toimittamaan taustaorganisaatioiden näkemyksiä ja myös toiveita koskien uuden neuvottelukunnan työtä. Sihteeri Karoliina Niemi oli koonnut aiheet lyhyeksi esitykseksi. Tärkeimmiksi aiheiksi nousivat: biopankkilaki ja sen mukanaan tuomat yhteiskunnalliset muutokset, geenitiedon ja -tekniikan kehittyminen (asiantuntijoiden, päättäjien, toimijoiden ja kansalaisten valmius kohdata lisääntyvä tieto) sekä ympäristö ja biotalous. Lisäksi

jäsenistö korosti nykyaikaisen tutkimuksen ja koulutuksen haasteita, eettisiä kysymyksiä sekä viestinnän merkitystä (objektiivisen tiedon tarjoaminen päättäjille, toimijoille ja kansalaisille).

Puheenjohtaja korosti laajan verkottumisen merkitystä neuvottelukunnan työssä ja laajapohjaisuuden luomia mahdollisuuksia parantaa yhteistyötä eri organisaatioiden välillä. Toiminnan on oltava pitkäjänteistä ja proaktiivista, mutta sen on mahdollistettava myös ad hoc –toiminta. Puheenjohtaja nosti myös esiin neuvottelukunnan mahdollisuuden toimia kansainvälisessä yhteistyössä. Saara Hassinen toi esiin neuvottelukunnan tunnettavuuden lisäämisen ja strategisten linjausten tekemisen toiminnan alkuvaiheessa. Hän myös totesi, että neuvottelukunta antaa taustaorganisaatioille mahdollisuuden verkottua ja saada eri näkökulmia. Marja Ruuhonen-Lehto korosti ympäristönäkökulmien huomioonottamista hyödynnettäessä uusia teknologioita. Hän kertoi edellisen neuvottelukunnan aloittamasta työstä koskien ympäristömyönteistä bioteknologiaa (Julkaisu: <http://www.btnk.fi/files/pdf/Ymparistomyonteinen%20bioteknologia.pdf>) ja toivoi, että uusi neuvottelukunta jatkaisi työtä ja syventäisi sitä edelleen. Jäsenistö korosti internetsivujen tärkeyttä. Lisäksi pohdittiin pienen esittelylehtisen painamista suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Sen laatimisesta ei kuitenkaan tehty päätöstä.

Yleiskeskustelun jälkeen pohdittiin neuvottelukunnan työtapoja ja päätettiin perustaa työryhmiä, jotka pystyisivät keskittymään valittuihin teemoihin. Työryhmät kokoontuvat neuvottelukuntaa useammin ja voivat pitää myös virallisia sähköpostikokouksia. Neuvottelukunta olisi kuitenkin päättävä taho. Puheenjohtaja ehdotti, että neuvottelukunnalle olisi laadittava työtapaohjeet. Niiden valmistelu voitaisiin aloittaa vähitellen. Ehdotusta kannatettiin, koska se toisi selkeyttä toimintaan.

Saara Hassinen toivoi, että työryhmät kokoontuisivat kerran ennen neuvottelukunnan kevään toista kokousta, jotta toiminta saataisiin mahdollisimman nopeasti käyntiin. Päätettiin, että sihteerit lähettävät neuvottelukunnan jäsenille kutsun työryhmiin ja järjestävät ensimmäiset kokoukset.

4. Neuvottelukunnan vuoden 2012 toimintasuunnitelman valmistelu

Sihteeri Karoliina Niemi kertoi, että sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt neuvottelukunnalle 19 000 euron määrärahan vuodelle 2011. Vuoden 2012 alustava toimintasuunnitelma ja määräraha-anomus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriöön 18.3. mennessä. Päätettiin, että sihteeri Karoliina Niemi laatii toimintasuunnitelman ja määräraha-anomuksen kohdassa 3 mainitun kooste-esitelmän pohjalta. Se lähetetään kommentoitavaksi neuvottelukunnalle. Varsinainen laajempi vuotta 2012 koskeva toimintasuunnitelma toimitetaan sosiaali- ja terveysministeriöön syksyllä.

5. Katsaus lainsäädäntöön

Leena Mannonen kertoi, että hallituksen esitys laiksi muuntogeenisestä kasvintuotannosta raukesi eduskunnassa. Lisäksi hän kertoi, että komissio valmistelee direktiivimuutosta, jonka mukaan jäsenmaat saisivat enemmän päätösvaltaa rajoittaa muuntogeenisten kasvien viljelyä. Valmisteluprosessi kestää useita vuosia.

Anneli Törrönen kertoi, että myös esitys biopankkilaiksi raukesi eduskunnassa. Lakiesitys viedään todennäköisesti lähes sellaisenaan uuden eduskunnan käsiteltäväksi.

6. Pohjoismaiden eettisten toimikuntien kokous

Sihteeri Lotta von Ossowski kertoi 21.3.2011 Kööpenhaminassa järjestettävästä pohjoismaiden eettisten toimikuntien kokouksesta, johon myös biotekniikan neuvottelukunta oli kutsuttu. Kokouksen tavoitteena on vahvistaa eettisten toimikuntien yhteistyötä Pohjoismaissa. Sihteeri oli laatinut neuvottelukunnan toiminnasta esittelylehtisen (asialistan liitteenä), joka jaettaisiin

kokouksessa. Osallistuminen kokoukseen nähtiin tärkeäksi osaksi neuvottelukunnan kansainvälistä verkottumista. Päätettiin, että jäsen Anneli Törrönen ja sihteeri Lotta von Ossowski osallistuvat kokoukseen neuvottelukunnan edustajina. Muut kokoukseen osallistuvat Suomen eettiset toimikunnat ovat ETENE ja TUKIJA.

7. Muut asiat

Joint Meeting of European Committees on Biosafety (MEACB) in the field of contained use and deliberate release of pathogenic and genetically modified organisms järjestetään 23.-24.5. Bernissä Sveitsissä. Lisäksi Upsalassa järjestetään 3.-4.5. biopankkeja käsittelevä kokous Nordic Biobank Research – Obstacles and Opportunities. Neuvottelukunnalla on mahdollisuus osallistua kumpaankin kokoukseen (yksi henkilö/ kokous). Päätettiin, että sihteeri lähettää kokouskutsut ja tieteelliset ohjelmat neuvottelukunnan jäsenille, minkä jälkeen päätetään neuvottelukunnan edustajat kyseisissä kokouksissa.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous päätettiin pitää 7.6. klo 13-15.30 ympäristöministeriössä (Kasarmikatu 25). Kokouksen tärkeänä asiakokonaisuutena olisi uuden hallitusohjelman sisältö neuvottelukunnan toiminnan kannalta. Lisäksi kokouksessa kuullaan toiminta-ajatuksia työryhmien ensimmäisten kokousten pohjalta.

Syksyn ensimmäinen kokous päätettiin järjestää kaksipäiväisenä ns. strategiakokouksena. Sihteerit valmistelevat kokousta ja lähettävät tietoa päivämääristä heti, kun kokouspaikka on selvitetty. Vuoden viimeinen kokous pidetään marraskuussa. Paikka on avoin.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.30.

Vakuudeksi

Liisa-Maria Voipio-Pulkki
BTNK puheenjohtaja

Karoliina Niemi
BTNK sihteeri